

Cræn Andersen – kægneren

Cræn Andersen

Cræn var en kendt person i Øster Hornum, hvor han virkede fra 1944 som kægner i Øster Hornum Kommune til 1970 og siden fortsatte som sekretariatschef i Støvring Kommune til pensioneringen i 1985. Derforuden var Cræn en ivrig deltager i byens foreninger og liv i det hele taget.

Den unge Cræn står længst til venstre, lige til højre for ham hans mor Anemine og længst til højre hans far Niels Andersen.

Christen Andersen, der aldrig blev omtalt som andet en Cræn, blev født i Byrsted, nærmere betegnet på Byrsted Central, den 8. februar 1920. Hans far Niels Andersen var smed i Byrsted, men familien flyttede snart til Øster Hornum, hvor faderen overtog byens smedje midt i byen. Cræns kone Birte er født den 18. september 1925 i Mou. De mødte hinanden i 1938 i Mou, hvor bekendtskabet startede med violin og klaver. Ja, og så spillede musikken. De blev gift 7. december 1946.

Den nyansatte kægner Cræn Andersen stående bagest til højre sammen med Øster Hornum Sogneråd

Efter handelsuddannelse i Mou Brugsforening og en periode i Godthaab kom Cræn i 1944 til stillingen som kægner i Øster Hornum Kommune. Stillingsbetegnelsen ”kægner” svarer omtrent til det nutidige ”kommunaldirektør”, men da den kommunale administration tidligere var meget mindre, havde kægneren ofte ingen eller kun få underordnede, og var derfor den person, de fleste af kommunens borgere kom i kontakt med, når de havde ærinde hos kommunen.

Cræn arbejder på kommunkontoret i Øster Hornum

1. august 1984 fejrede Cræn 40 års jubilæum i kommunens tjeneste. Han var ifølge kommunens protokol ansat 1. august 1944 som kæmner i den daværende Øster Hornum kommune, men det med datoen var dog ikke helt rigtigt, for sognerådsformanden i Øster Hornum må være kommet til at skrive forkert, for i virkeligheden startede Cræn allerede arbejdet hos kommunen 1. juli.

Kommunekontoret i Øster Hornum, hvor også Birte og Cræn Andersen boede

Den første regnemaskine, kaldet en "svinger-regnemaskine" på Øster Hornum Kommunkontor

Egentlig holdt Birte også jubilæum denne dag, for før i tiden, da kommunen kun havde fire medarbejdere, var det normal skik, at kæmnerens kone som en slags kantinebestyrer skulle stå for kaffe og bespisningen ved sognerådets og skolekommissionens møder samt ved den årlige skattekommision, der som bekendt kunne strække sig over mange timer flere dage i træk. Dette arbejde, som foregik på kommunkontoret, der samtidig var familiens hjem, fik hun ikke nogen egentlig løn for.

Stillingen som kæmner beklædte han indtil kommunalreformen i 1970, hvor den tidligere Øster Hornum Kommune blev delt næsten ligeligt og tilført henholdsvis Aalborg og Støvring Kommuner. Uden længere tids tøven traf Chr. Andersen sit valg og kom derved til at virke som Støvring Kommunes sekretariatschef samtidig med, at han var sekretær for kulturudvalget i en årrække. Opbygningen af kommunens Lokalhistoriske Arkiv har ligeledes været under hans område. Æren

*Sekretær Kirsten Møller og sekretariatschef
Cræn Andersen på Støvring Kommunekontor
1970*

for at Arkivet i 1973 fik til huse i netop Øster Hornum kan nok for en stor dels vedkommende tilskrives Cræn sammen med det faktum at også borgmester Peter Kvist kom fra samme område.

Sideløbende med sin kommunale karriere har Cræn især virket i de lokale foreninger, der sikkert alle har nydt gavn af hans indsats på forskellige områder. Det kan nævnes at Cræn var medlem af Borgerforeningens bestyrelse fra 1954 til 1972 og tillige dens formand i fjorten år, bestyrelsesmedlem i Forsamlingshuset, medstifter af Badmintonklubben, der siden blev en del af ØHI, som han også har været formand for, og medlem af bestyrelsen for Lokalhistorisk Forening i en årrække.

Støvring Kommunekontor

Foruden alt det andet fik Cræn også tid til at læse værker af forfattere, som har beskrevet Himmerland. Den lokale Støvring-forfatter Hans Povlsen er blevet læst så mange gange, at han citeredes ved passende lejligheder.

Skulle en eller anden forening mangle underholdning, har Cræn ofte bidraget med munter oplæsning af egne digte og historier på klingende midthimmerlandsk dialekt.

Om Cræns underspillede lune humor er der fortalt mange gange, her fx hvad Mogens Mark Christensen erindrer fra en campingtur i 1960'erne, hvor de tilfældigvis traf Cræn og familien: "Under opholdet var vi ud at sondere terrænet. Vi kørte rundt i bil og kiggede på landskabet, da vi blev standset af en større kvægdrivning, som optog hele vejen. Som kæmneren udtrykte: "Det er no got di hår funden på og ustyre biler mæ' kofangere!"

Cræn var kendt for at ryge meget, hvilket følgende replikskifte viser:

"Du ryger for meget, Cræn", var der én, der sagde til ham, "hvor meget ryger du om dagen?"

Svaret: "A røger 40 om dagen, for det sæjer doktoren, a ska".

"Nej, det kan ikke passe, at doktoren siger dette!"

Cræn: "Jo, for han sagde, at a sku' sætte det ned til det halve – og det hår a gjow".

Birte ved klaveret og Cræn med violinen klar til underholdning

Ofte har der været arrangeret musikunderholdning, hvor Cræn har fundet violinen frem og glædet andre med sang og spil. Ved disse lejligheder er han på bedste vis blevet akkompagneret af sin kone, Birte, som var en sand mester ved klaveret. Foruden klaveret mestrede Birte orglet og var derfor organist i Øster Hornum Kirke i 40 år.

Den nære kontakt mellem borgerne og sognerådet har inspireret det humorfyldte par, så de endnu i 1984 var i stand til at servere sjove og godt pointerede indslag såvel i Øster Hornums årlige revy som i Birtes fødeby, når der holdtes ”Sjov i Mou”.

 STØVRING KOMMUNE
Kontortid: Alle hverdage kl. 10-14. Torsdage yderligere 15-17.30

Reception

I anledning af sekretariatschef Chr. Andersens 40 års jubilæum afholdes reception

ONSDAG DEN 1. AUGUST 1984 KL. 10.00-12.00

på kommunekontoret i Støvring.

STØVRING KOMMUNE
Byrådet

★ ★ ★

Støvring Byråd markerede jubilæet med en reception onsdag den 1. august fra kl. 10⁰⁰ til 12⁰⁰ på Rådhuset.

Skrevet 2012 af Niels Nørgaard Nielsen i samarbejde med Tage Dalby Andersen